

Лідчанін навучыў камп'ютар чытаць па-беларуску

02.05.14

Камп'ютар вучаць чытаць па-беларуску

30-гадовы навуковец нарадзіўся ў вёсцы Крупава Лідскага раёна. Вучыўся ў мясцовай сярэдняй школе, потым у гімназіі №1 горада Ліды. Скончыў факультэт прыкладнай матэматыкі і інфарматыкі Белдзярж-універсітэта, магістратуру, аспірантуру, абараніў дысертацыю. Сёмы год працуе ў сферы сінтэзу маўлення і камп'ютарнай лінгвістыкі, выкладае ў БДУ і БДУІР.

Наш зямляк Юрась Гецэвіч – кандыдат тэхнічных навук, загадчык лабараторыі распазнавання сінтэзу маўлення Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі – разам з камандай вучыць камп'ютар распазнаваць і агучваць беларускія тэксты.

...Юрась уводзіць тэкст у праграму, націскае на «пераўтварэнне» – і... надрукаваны тэкст імгненна перапрацоўваецца ў аўдыяфайл! Камп'ютар чытае ўслых сінтэзаваным, бы робат з фільма, голасам...

– Цуд, ды й толькі, – здзіўляюся я. – А ці складана было навучыць камп'ютар размаўляць па-беларуску?

– Наша лабараторыя адна з першых на Беларусі распрацавала агульныя прынцыпы і прататыпы сінтэзатараў маўлення, якія падышлі да розных славянскіх моў: беларускай, рускай, украінскай, чэшскай. Працэс сінтэзу маўлення даволі складаны і ў той жа час вельмі захапляючы, працуе над ім вялікая каманда «фізікаў і лірыкаў»: лінгвісты, філолагі, стылісты, праграмісты. Што тычыцца беларускай мовы – машына павінна не толькі дакладна прачытаць тэкст, але і ўлічыць асаблівасці вымаўлення слоў, інтанацыйнага афармлення, націскі, асіміляцыйнае змякчэнне і г.д.

– Гэта справа апошніх гадоў?

– Не, лабараторыя існуе больш за сорок год. Калі яшчэ мяне не было на свеце і камп'ютарныя тэхналогіі толькі пачалі развівацца ў нашай краіне, лабараторыя пад кіраўніцтвам доктара навук Барыса Лабанава пачала займацца тэхналогіямі маўлення: сістэмай распазнавання мовы і сістэмай сінтэзу, пераводам інфармацыі з гукавога выгляду ў тэкст і наадварот.

– На каго разлічана ваша праграма? І якое практычнае прымяненне яна знаходзіць?

– Праграма сінтэзу маўлення па электронным тэксце карысная для слабабачыч і сляпых людзей ці тых, хто не можа чытаць, бо, напрыклад, кіруе аўтамабілем. Напрыклад, яна паспяхова выкарыстоўваецца ў Маладзечанскай спецыяльнай агульнаадукацыйнай школе-інтэрнаце для дзяцей з парушэннямі зроку з 2006 года. Можа прымяняцца ў gps-навігаторах, «гаворачых» танометрах, тэрмометрах, вагах і іншых разнастайных электронных прыладах. З яе дапамогай можна чытаць RSS-расылкі, перакладаць кнігі ў аўдыёфармат, агучваць сайты – усё гэта будзе садзейнічаць развіццю роднай мовы і яе захаванню.

– Для вас гэта вельмі важна?

– Так. Бо мова – Божы дар, якім трэба карыстацца, які трэба захоўваць і перадаваць з пакалення ў пакаленне.

– У сям'і Вы таксама размаўляеце па-беларуску?

– Безумоўна! Жонка Святлана – філолаг французскай і англійскай мовы – і сыноч Сымон таксама размаўляюць на роднай мове. Я ганаруся тым, што свае першыя словы наш сын сказаў па-беларуску. Калі мова будзе жыць у сям'і, яна будзе жыць і ў народзе.

Лідчанін навучыў камп'ютар чытаць па-беларуску

ГЛАВНОЕ

В какой валюте сейчас выгоднее держать деньги?

Виктория Миганович из Сморгони завоевала титул "Мисс Беларусь-2014"

- [Гродненский район](#)
- [Берестовица](#)
- [Волковыск](#)
- [Вороново](#)
- [Дятлово](#)
- [Зельва](#)
- [Ивье](#)
- [Кореличи](#)
- [Лида](#)
- [Мосты](#)
- [Новогрудок](#)

– Летась на выставе «ТВО-2013» сапраўдны ажыятаж выклікалі мабільныя аўтаномныя беларускія робаты, якія размаўлялі на беларускай мове.

– Мы імкнёмся больш дзейсна ўкараняць сістэму маўлення ў робататэхніку. Каб жалязяка была інтэлектуальнай. І зноў жа, каб наша родная мова больш актыўна ўжывалася ў паўсядзённым жыцці, гучала паўсюдна. Таму шукаем зацікаўленых людзей і адкрыты да супрацаўніцтва.

P.S. Для вас, чытачы «ГП», – інтэрнэт-версія сінтэзатара маўлення па тэксце: www.corpus.by/tts3/ ад Юрася Гецэвіча. Уводзячы тэкст, пасля націскных галосных пішыце «плюсік», – каб машына бачыла, дзе трэба рабіць націск.

Ала БІБКАВА

[Все статьи автора](#)

НІТ | 106 | Главное

Оцените статью:

Оставить комментарий

ФИО:

Комментарий:

Код защиты:

Регистрация не требуется

Введите слово изображенное на картинке

РЕЙТИНГ 7829841
mail.ru 4656 1676

2624337

УЧАСТНИК TOP 100
fambler's

BELBY.NET

5 220
2 064
1 789

Быстрый переход по сайту

© 2009—2011, Webmaster: Мицкевич А.В.